

УДОСКОНАЛЕННЯ ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ ЛІКАРІВ-СТОМАТОЛОГІВ НА КАФЕДРІ ДИТЯЧОЇ ТЕРАПЕВТИЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ

Амосова Л. І., Новікова С. Ч., Бережна О. Е.,
Павленко С. А., Солошенко Ю. І., Моргун Н. А.
Вищий державний навчальний заклад України
«Українська медична стоматологічна академія»

У статті розглянуто проблему удосконалення якості підготовки майбутніх лікарів-стоматологів у сучасних умовах.

Ключові слова: удосконалення, навчальний процес, професійна підготовка

На сьогодні освіта є одним із найважливіших факторів стійкого розвитку суспільства, конкурентоспроможності та національної безпеки нашої держави. Розвиток вищої медичної освіти передбачає набуття такої якості, яка відповідає потребам особистості студента, вимогам сучасного суспільства та забезпечує інтеграцію у світовий освітянський простір. Якість освіти у теперішній час виступає найважливішим показником конкурентних переваг того чи іншого навчального закладу.

Нові вимоги, обумовлені реформуванням системи медичної освіти, ставлять перед нами складні завдання щодо підготовки майбутніх фахівців. Провідною метою такої підготовки є формування спеціаліста якісно нового типу, який не лише досконало володіє своєю спеціальністю, але й є ініціативним, комунікабельним, легко адаптується до змін, має навички ділового спілкування тощо.

У зв'язку з цим зростає роль педагогічної майстерності викладача і його здібностей методично правильно керувати педагогічним процесом підготовки сучасного спеціаліста, звертаючи особливу увагу на аспекти професійної підготовки студентів з урахуванням умов зовнішнього середовища, а майбутній фахівець зобов'язаний вміти постійно самовдосконалюватись та розвиватись.

На сьогоднішній день неможливо уявити навчальний процес у вищій школі без використання інформаційних технологій і засобів навчання. Саме сучасні інформаційні технології зробили можливим доступ кожного фахівця до величезної кількості різних видів інформації. Саме застосування сучасних інформаційних технологій у системі управління освітою дозволяє нинішнім студентам оволодіти такими знаннями, уміннями й навичками, які є гарантом найповнішої реалізації здібностей і професійно-значущих якостей особистості.

Провідним напрямком впровадження сучасних інформаційних технологій у підготовку студентів стала розробка автоматизованих систем контролю знань. Використання тестів у навчальному процесі надійно увійшло в світову педагогічну практику. Постійно розвиваються наші уявлення щодо призначення та педагогічних можливостей тестів, їх форми та форматів запитань. Проте постійне використання такої форми контролю знань поступово відтісняє на другий план найбільш важливу частину заняття з клінічних дисциплін – практичну професійно-орієнтовану роботу студентів. Як результат, студент, який добре справляється з вирішенням тестових завдань, не завжди може обґрунтувати свою відповідь. Його знання є фрагментарними, базуються на стандартних моделях ситуацій, що неодноразово повторюються, а клінічного мислення та практичної підготовки бракує.

Без сумніву, тестування більше, ніж інші методи оцінювання знань, що використовуються у сучасній педагогіці, відповідає критеріям якості під час визначення теоретичної підготовки. Однак, сучасний професійний медичний працівник повинен володіти не лише теоретичними знаннями, але й високоточними відпрацьованими практичними навичками, вміти миттєво приймати правильні рішення в умовах стресу та дефіциту часу. Єдиним ефективним способом досягнення таких цілей є безпосередня робота з пацієнтами.

Особливу роль у формуванні професійної компетентності майбутніх фахівців відіграє виробнича практика, яка послідовно продовжує навчальний процес і органічно поєднує теорію з практикою. Вона дозволяє студентам

здійснити перенесення отриманих у процесі навчання знань та вмінь у клінічну ситуацію, самостійно приймати рішення, обґрунтовуючи їх доцільність перед керівником практики, навчитись субординації та роботі у колективі, отримати навички професійного спілкування.

З метою закріплення знань, отриманих у процесі навчання, засвоєння і вдосконалення практичних навичок в умовах майбутньої діяльності на базі кафедри дитячої терапевтичної стоматології з профілактикою стоматологічних захворювань для студентів стоматологічного факультету та факультету підготовки іноземних студентів проводяться три виробничих практики у відділеннях дитячих лікувально-профілактичних стоматологічних закладів:

- після IV навчального семестру протягом двох тижнів проводиться виробнича практика «Сестринська практика в стоматології»;
- після VI навчального семестру протягом двох тижнів – виробнича лікарська практика з профілактики стоматологічних захворювань;
- після IX навчального семестру протягом трьох тижнів – виробнича лікарська практика з дитячої стоматології.

Зміст і послідовність виробничих практик визначаються типовими і наскрізними програмами, які розробляються і затверджуються Міністерством охорони здоров'я України та містять чіткий перелік навичок, умінь, знань, що мають засвоїти студенти під час практики, рекомендації щодо видів і форм перевірки рівня оволодіння навичками, уміннями, знаннями, форми звіту студентів про проходження практики.

На підставі типових і наскрізних програм розробляються робочі програми з практик, які затверджуються керівництвом академії, як і додаткові методичні документи, спрямовані на поліпшення якості проведення виробничих практик студентів.

Бази практик відповідають вимогам «Інструкції МОЗ України з виробничої практики», мають робочі місця для кожного студента. У лікувально-профілактичних закладах, які є клінічними базами практики, постійно впроваджуються сучасні технології.

Форми контролю і система оцінювання знань студентів здійснюються відповідно до вимог програми відповідної дисципліни та Інструкції про систему оцінювання навчальної діяльності студентів за кредитно-модульної системи організації навчального процесу, затвердженої МОЗ України (2005).

У м. Полтава вищевказані виробничі практики студентів проходять на базі міської дитячої клінічної стоматологічної поліклініки. Дана поліклініка оснащена сучасними стоматологічними установками, новітніми стоматологічними матеріалами та інструментарієм, найкращою апаратурою для організації і забезпечення дезінфекційно-стерилізаційного та санітарно-протиепідемічного режимів на сучасному рівні, що дозволяє студентам не лише засвоювати теоретичний матеріал, а й формувати у них об'єктивне уявлення про найновіші досягнення у цій галузі.

Співпраця кафедри дитячої терапевтичної стоматології з профілактикою стоматологічних захворювань та стоматологічних відділень практичної охорони здоров'я готує студентів до пізнання специфіки майбутньої професії, дає можливість останнім зорієнтуватися у широкому спектрі новітніх сучасних технологій та передбачити, в яких умовах вони будуть працювати і які знання та практичні навички їм необхідно розширювати і вдосконалювати надалі.

Таким чином, процес опанування практичними навичками із використанням сучасних технологій, матеріалів та методів під час навчання у вищому медичному закладі освіти є основним і дозволяє краще підготувати студента до майбутньої практичної роботи у лікувальних закладах не лише у межах України, а й за її кордонами.

Література:

1. *Андрущенко В. П.* Модернізація вищої освіти України в контексті Болонського процесу / В. П. Андрущенко // Освіта. – 2004. – № 23. – С. 4 – 5.
2. *Виробнича практика як складова навчального процесу за кредитно-модульної системи навчання* / Л. Ф. Каськова, О. Ю. Андріянова, О. О. Карпенко [та ін.] // Кредитно-модульна система організації навчального процесу у вищих медичних (фармацевтичному) навчальних закладах України

на новому етапі (з дистанційним під'єднанням ВМ(Ф)НЗ України за допомогою відеоконференц-зв'язку): Матеріали X ювілейної Всеукраїнської навчально-наукової конференції з міжнародною участю. – Тернопіль, 2013. – Ч. II – С. 151 – 155.

3. *З практики* застосування тестового контролю на кафедрі дитячої терапевтичної стоматології / Л. І. Амосова, О. Ю. Андріянова, С. А. Павленко [та ін.] // Основні напрямки удосконалення підготовки медичних кадрів у сучасних умовах: Матеріали Всеукраїнської навчально-наукової конференції з міжнародною участю. – Полтава, 2015. – С. 7 – 8.

4. *Сікорський П. І.* Якість вищої освіти – основна вимога Болонського процесу / П. І. Сікорський // Освіта. – 2004. – № 19. – С. 3.

5. *Удосконалення* якості підготовки лікарів в умовах Болонського процесу / Л. В. Глушко, Н. В. Чаплинська, Н. З. Позур, Т. Ю. Гавриш // Медична освіта. – 2011. – № 4. – С. 47 – 49.